

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הסכמי גירושין - 62666

תאריך עדכון אחרון 22-10-2019

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: משפטים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): שופט משה דרורי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Drori.Moshe@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: חדר 456
יום א 18:00-18:30 בתיאום מראש.

מורי הקורס:
שופט משה דרורי

תאור כללי של הקורס:
ניתוח של שילוב דיני משפחה ודיני חוזים במשפט הישראלי, על רקע דיני הגירושין היהודיים

מטרות הקורס:
הבנה מתי חלים דיני החוזים הישראליים ומתי דיני הגירושין היהודיים. באיזה כלים יש להשתמש, כאשר רוצים לבדוק את תוקף הסכם הגירושין, העילות לבטלו, ודרכי פרשנותו.
מה המעמד של הסכם גירושין שאושר בבית המשפט לדיני משפחה או בבית הדין הרבני, וניתן לו תוקף של פסק דין על ידי אותה ערכאה. כיצד ניתן לשנותו, לפני הגירושין או אחרי הגירושין.
מתי רשאי בית משפט ליתן פסק דין או החלטה הסותרת הסכם גירושין, והאם יש הבדל אם ניתן לו תוקף של פסק דין.

תוצרי למידה
בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
להכין הסכם גירושין; לפרש וליישם הסכם גירושין; להבין את מעמדו וחשיבות של הסכם הגירושין במכלול דיני המשפחה בישראל

דרישות נוכחות (%) :
חובה.
מי שנוכח בכל השיעורים, קורא את החומר ומשתתף יקבל בונס עד 5 נקודות.
חובה.
מי שנוכח בכל השיעורים, קורא את החומר ומשתתף יקבל בונס עד 5 נקודות.
100%

שיטת ההוראה בקורס: קריאה והכנה בבית לקראת השיעור; חלק פרונטלי של הצגת כל נושא על ידי המרצה; השתתפות פעילה של הסטודנטים בדיון, כמו בתרגיל/סדנה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
1. ע"א 401/66 ברוריה מרום נ' בן-ציון מרום, פ"ד כא (1) 673 (1967).
2. שולחן ערוך, אבן העזר, סימן קלד.
3. שולחן ערוך, אבן העזר, סדר הגט, סעיף יד.
4. ע"א 131/89 ויקי דרזון נ' חשמונאי דרזון, פ"ד מג (4) 610 (1989).
5. חוק בית משפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995 - סעיף 3(ג).
6. תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 - תקנה 258 כו ("אישור הסכם לענייני משפחה").
7. תמ"ש (ת"א) 21021/96, יעל שילה נ' גדעון שילה (1996), בתוך: יהושע גייפמן, דיני המשפחה בישראל בעידן בית המשפט למשפחה (דיונון, אוניברסיטת תל אביב, 1997), כרך א', עמ' 201 (12) (4) ו"תשנ, משפחה לענייני דין פסקי, מ"פ; &eq).

8. רע"א 8256/99 פלונית נ' פלוני, פ"ד נח(2) 213 (2003).
9. רינה בוגוש, רות הלפרין-קדרי, יעל רונן, "מגדר וגישור בהליכי גירושין", המשפט, כרך ז (תשס"ב), עמ' 335.
10. שחר ליפשיץ, "הסדרת החוזה הזוגי במשפט הישראלי: מתווה ראשוני", בתוך: דודי שוורץ (עורך), קרית המשפט, כרך ד (תשס"ד), עמ' 271.
11. רינה בוגוש ורות הלפרין-קדרי, "הקול קול גישור, אך הידיים ידי המשפט: על גישור ועל ניהול גירושין בישראל", הפרקליט, כרך מט (תשס"ח), עמ' 293.

ב. הסכם גירושין ללא גירושין

12. ע"א 757/70 יונתן אורבך נ' תמר אורבך, פ"ד כה (2) 104 (1971).
13. ע"א 115/73 יהודה וויס נ' אלישבע וויס, פ"ד כט (1) 48 (1974).
14. ע"א 699/76 יהודה אבימור נ' ליפשה לויא אבימור, פ"ד לב (3) 281 (1978).

ג. תחולת דיני החוזים על הסכמי גירושין

15. ע"א 457/61 אדולף (אברהם אליהו) גרין נ' חנה גרין, פ"ד טז 318 (1962) (כפייה; עושק; אילוצ).
16. ע"א 162/72 אברהם אמזלג נ' רונן אמזלג, פ"ד כז (1) 582 (1973) (אילוצ).
17. ע"מ (י-ם) 785/05 פלוני נ' אלמונית (2006) (אילוצ).
18. ע"א 105/83 אברהם מנשה נ' רבקה מנשה, פ"ד לח (4) 635 (1985) (ביטול ואכיפה).
19. ע"א 690/88 הדי רובין נ' שמעון רובין, פ"ד מד (3) 459 (1990) (טעות).
20. ע"א 1581/92 אברהם אבי ולנטין נ' דורית ולנטין, פ"ד מט (3) 441 (1995) (הטעיה, אי גילוי).
21. ע"א 5490/92 רחל פגס נ' ישראל פגס, תק-על, 94 (4), 516 (1994) (עושק הטעיה וכפייה).
22. ה"פ (ת"א) 1012/83 פלונית נ' פלוני, פסמ"ח תשמ"ה (1) 265 (1983) (עושק).
23. תמ"ש (ת"א) 7930/96, מיכאל נוחימוביץ נ' אלינה נוחימוביץ, גיפמן, שם, כרך א, עמ' 300 (1997) (טעות).
24. ע"א 532/82 ריטה גרדוס נ' משה גרדוס, פ"ד לט (3) 617 (1985) (הצעה וקיבול).
25. ע"א 3833/93 ד"ר יוסי לוי נ' אילנה לוי, פ"ד מח(2) 862 (1994) (חוזה "סודי").
26. גבריאלה שלו, "הסכמים ג'נטלמניים (שם זמני)", משפטים, כרך לב (תשס"ב), עמ' 3.
27. ע"א 6295/95 סוליקה בוסחירה נ' רות בוסחירה, פ"ד נ(1) 259 (1996) (חוזה למראית עין).
28. בג"צ 8981/12 פלונית נ' בית הדין הרבני האזורי בתל אביב (2014).
29. בע"מ 8063/14 פלונית נ' פלוני (2015).

ד. רכוש ויחסי ממון

30. יחסי ממון בין בני הזוג, תשל"ג - 1973.
31. תקנות סדרי הדין (אישור הסכם ממון בין בני זוג), תשל"ד - 1973. תקנות אלה בוטלו וכיום מוסדר הנושא בתקנה 258 כו לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד - 1984.
32. ע"א 169/83 יונה (שרעבי) שי נ' ששון שי, פ"ד לט (3) 776 (1985).
33. ע"א 490/77 דוד נציה נ' עליזה נציה, פ"ד לב (2) 621 (1978).
34. ע"א 4/80 חנה מונק נ' אוסקר מונק, פ"ד לו (3) 421 (1982).
35. ע"א 419/84 שמואל טוכמינץ נ' לורנה כרמל טוכמינץ, פ"ד לט (1) 287 (1985).
36. ר"ע 359/85 טרזה (קורפלש) קוק נ' ברוך קוק, פ"ד לט (3) 421 (1986).
37. ע"א 543/82 ישעיהו שטרן נ' שרה שטרן, פ"ד לו (4) 752 (1982).
38. ע"א 476/80 משה מאירוביץ נ' רינה מאירוביץ, פ"ד לה (3) 548 (1981).
39. ע"א 394/88 ד"ר פרנק אלן מאיר נ' אלינוער (ברמן) מאיר, פ"ד מד (3) 459 (1990).
40. ע"א 640/82 חנן כהן נ' היוהמ"ש לממשלה, פ"ד לט (1) 673 (1985).
41. ע"א 151/85 יעקב רודן נ' ארז רודן, פ"ד לט (3) 186, 193-194 (1985).

42. ע"א 486/87 מנשה אבידור נ' לירון אבידור, פ"ד מב (3) 499 (1988).
43. תמ"ש (ת"א) 15412/96 מאיר וייסגלס נ' מירה וייסגלס, גייפמן, שם, כרך ב, עמ' 811 (1998).
44. ע"א 765/89 יעקב מזרחי נ' מרים מזרחי, פ"ד מה (2) 255 (1991).
45. בג"צ 10605/02 יפה גמליאל נ' בית הדין הרבני הגדול, פ"ד נח (2), 529 (2003).
46. בע"מ 4870/06 פלונית נ' עזבון המנוח פלוני (2008).
47. בע"מ 2526/13 פלוני נ' פלונית (2013).
48. בע"מ 5142/10 פלונית נ' פלוני (2010).
49. ע"מ (ת"א) 1198/04 ו' ש' נ' ו' ש' (2005).
50. ע"מ (י-ם) 557/00 ע.א. נ' א.א. (201).
51. ה"פ (מרכז) 2623-10-08 אביטל בראל נ' יעקב בראל (2010).
52. ע"מ (ת"א) 1221/04 ג' מ' נ' ג' י' (2005).
53. תמ"ש (כ"ס) 13410/02 ש.ה. נ' א.ה. (2006).
54. תמ"ש (כ"ס) 27062/04 ש.י. נ' ש.א. (2006).
55. תמ"ש (כ"ס) 13154/04 פלונית נ' פלוני (2009).
56. תמ"ש (י-ם) 17481/04 א.ב. נ' נ.ב. (2008).
57. תמ"ש (י-ם) 19322/99 ק.א. נ' ר.ר. (2007).
58. תמ"ש (ת"א) 7250/02 ש.ק.ז. נ' ש.ע. (2006).
59. ע"מ (י-ם) 222/08 ש' א' נ' ש' ד' (2010).
60. ע"מ (י-ם) 26693-04-13 פלונית נ' פלוני (2013).

ה. מזונות ילדים

61. סעיף 12 לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט - 1959.
62. ע"א 508/70 ורד נתוביץ נ' יעקב נתוביץ פ"ד כה (1) 603 (1971).
63. ע"א 162/72 אברהם אמזלג נ' רונן אמזלג, פ"ד כז (1) 582 (1973).
64. ע"א 404/70 אליהו עברון נ' חיים עברון, פ"ד כה (1) 373 (1971).
65. ע"א 109/75 אמיר אברהם נ' אהרון אברהם, פ"ד כט (2) 690 (1975).
66. ע"א 17/81 נדב סער נ' עמית סער, פ"ד לו (3) 207 (1982).
67. ע"א 289/82 מיכל דאובה נ' אליעזר דאובה, פ"ד לו (4) 625 (1982).
68. ע"א 411/76 אורית שר נ' מיכאל שר, פ"ד לב (1) 449 (1991).
69. ע"א 511/78 יצחק מנחם דלהרזה נ' לאה דלהרזה, פ"ד לג (1) 449 (1979).
70. ע"א 442/83 משה קם נ' דבורה קם, פ"ד לח (1) 767 (1984).
71. ע"א 51/81 גרשון בראור נ' חיים בראור, פ"ד לה (4) 231 (1981).
72. ע"א 363/81 יואכים (יהויכין) פייגה נ' רועי ברנרד פייגה, פ"ד לו (3) 187 (1982).
73. ע"א 259/75 רקפת שטראוס נ' מיכאל שטראוס, פ"ד ל (2) 358 (1976).
74. ע"א 149/88 יעקב פרי נ' אהובה פרי, פ"ד מב (3) 289 (1988).
75. בד"מ 1/81 יחיאל נגר נ' אורה נגר, פ"ד לח (1) 365 (1984).
76. ע"א 174/83 נוצי סוחר נ' פיקו סוחר, פ"ד לח (2) 77 (1984).
77. ע"א 393/83 צבי דלי נ' שלמה דלי, פ"ד לח (3) 613 (1984).
78. ע"א 244/83 יהונתן לב נ' ליאת לב, פ"ד לח (4) 154 (1984).
79. ע"א 255/81 יהודה קוט נ' דניאל קוט, פ"ד לו (1) 236 (1981).
80. ד"נ 4/82 יהודה קוט נ' דניאל קוט, פ"ד לח (3) 197 (1984).
81. ע"א 328/84 דנה צארום נ' נועם צארום, פ"ד לח (4) 136 (1984).
82. ע"א 573/82 יהושע ברק נ' יעקב ברק, פ"ד לח (4) 626 (1985).
83. ע"א 130/84 אריה קרונברג נ' רואי קרונברג, פ"ד לט (3) 358 (1985).
84. ע"א 151/85 יעקב רודן נ' ארז רודן, פ"ד לט (3) 186 (1985).
85. ע"א 518/84 דני פיזן נ' ז'נט בן יאיר, פ"ד לט (3) 753 (1985).

86. ע"א 806/86 גיל מילנר נ' יהושע מילנר, פ"ד מב (3) 414 (1987).
87. ע"א 5464/93 פלוני נ' אלמוני, פ"ד מב (3) 857 (1994).
88. בג"צ 6103/93 סימה לוי נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, פ"ד מח (4) 591 (1994).
89. בג"צ 4435/94 מיכל טל נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים בירושלים, פ"ד מט (2) 630 (1995).
90. ע"א 4946/94 אברהם אגברה נ' חנה אגברה, פ"ד מט (2) 508 (1995).
91. ע"א 4262/96 סער וואיה נ' רפאל וואיה, פ"ד נא (5) 231 (1997).
92. ע"א 16/98 אברהם מאיר נ' אורי מאיר, פ"ד נג (2) 175 (1999).
93. בג"צ 78/03 דנית כץ נ' בית הדין הרבני הגדול, פ"ד נז (2) 875 (2003).
94. בע"מ 7916/03 פלונית נ' פלוני, פ"ד נט (5) 183 (2005).
95. בע"מ 11444/03 אשר בן חמו נ' מלכה בן חמו (2005).
96. בע"מ 8789/06 פלוני נ' פלוני (2007).
97. רמ"ש 17808-05-10 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי ירושלים (2011).
98. בר"ע (י-ם) 305/08 פלוני נ' אלמוני (2009).
99. בג"צ 4407/12 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים (2013).

ו. החזקת ילדים

100. סעיף 24 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב - 1962.
101. ע"א 127/52 רנה רוזניק נ' מלך דאומן, פ"ד ו 722 (1952).
102. ע"א 563/77 אלן וולף נ' אנדור וולף, פ"ד טו (2) 760 (1961).
103. בג"צ 40/63 ארפד לורינץ נ' יו"ר ההוצאה לפועל בחיפה פ"ד יז 1709 (1963).
104. ע"א 630/77 אהרון בולשטיין נ' בת שבע בולשטיין, פ"ד לב (1) 378 (1977).
105. ע"א 425/68 ניסן משכיל לאיתן נ' אהרון משכיל לאיתן, פ"ד כג (1) 309 (1969).
106. ע"א 328/84 דנה צארום נ' נועם צארום, פ"ד לח (4) 136 (1984).
107. ע"א 90/81 רוז-מרי מרטינסון נ' עזיז בוזו, פ"ד מ (3) 498 (1986).
108. ע"א 25/78 איריס בסנר נ' אלכסנדר הרפז, פ"ד לב (2) 795 (1978).
109. ש' מורן, א' עמירן, ה' בר, הגירה וחטיפות ילדים - היבטים משפטיים ופסיכולוגיים (2003).
110. ע"א 2784/95 טריף נ' טריף (1995).
111. רע"א 4575/02 פלונית נ' פלוני, פ"ד נה (2) 321 (2001).
112. דנ"א 9201/08 פלוני נ' פלונית (2009).
113. חוק אמנת האג (החזרת ילדים חטופים), התשנ"א-1991.
114. בש"א 1648/92 פנינה טורנה נ' דניאל צ'רלס משולם, פ"ד מו (3) 38 (1992).
115. ע"א 473/93 טלי ליבוביץ נ' מיכאל ליבוביץ, פ"ד מז (3) 63 (1993).
116. ע"א 1372/95 לוי סטגמן נ' דבורה בורק, פ"ד מט (2) 431 (1995).
117. ע"א 5532/93 דוד גינזבורג נ' שלמה גייל גרינוולד, פ"ד מט (3) 282 (1995).
118. ע"א 6056/93 ציפורה עדן נ' יואב עדן, פ"ד נא (4) 197 (1997).
119. בג"צ 4365/97 עודד טור סיני נ' שר החוץ, פ"ד נג (3) 673 (1999).
120. בע"מ 2070/13 פלוני נ' פלונית (2013).

ז. סמכות

121. חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג - 1953.
122. ביד"מ 1/60 אפרים וינטר נ' אלה מסייה בארי, פ"ד טו 1457 (1961).
123. ע"א 457/61 גרין נ' גרין, פ"ד טז 318 (פיסקה 4 לפסק דינו של השופט זילברג) פסק הדין הוא בסעיף 15 לעיל, בהקשר אחר.
124. ע"א 138/64 אלה מוזס נ' יוסף אריה מוזס, פ"ד יח (3) 141 (1965).

125. ע"א 316/65 שושנה ברוק נ' מאיר דב ברוק, פ"ד כ (2) 6 (1965).
126. ע"א 336/68 מנוחה לויץ נ' יעקב לויץ, פ"ד כב (2) 944 (1968).
127. ע"א 159/82 עמירם ויזינסקי נ' ליבנת (ויזינסקי) רידר, פ"ד לו (4) 757 (1988).
128. רע"א 7994/98 לירן דגן נ' שירלי דגן, פ"ד נג (3) 254 (1999).
129. ע"א 164/71 ציפורה צפניה נ' יצחק צפניה, פ"ד כו (1) 515 (1972).
130. ע"א 556/75 לוקה (אברהם) צביק נ' דינה צביק, פ"ד לא (1) 7 (1976).
131. ע"א 287/78 קרול לרר נ' מרתה קורבר, פ"ד לד (1) 294 (1979).
132. בג"צ 566/84 אליהו עמרני נ' בית הדין הרבני הגדול, פ"ד ל"ז (ג) 1 (1982).
133. ע"א 67/84 מרים בכר נ' חביב בכר, פ"ד לח (3) 764 (1984).
134. ע"א 1981/90 צדקה אהרון נ' שלמה אהרון, פ"ד מד (4) 877 (1990).
135. ע"א 3868/95, בג"צ 5385/95 ונדה ורבר נ' מנחם ורבר, פ"ד נב (5) 817 (1998).
136. בג"צ 6103/93 שילה לוי נ' בית הדין הרבני הגדול, פ"ד מח (4) 591 (2002).
137. בג"צ 8578/01 חיים חליווה נ' עליזה חליווה וביה"ד הרבני, פ"ד נו (5) 634 (2002).
138. בג"צ 8754/00 עינת רון נ' בית הדין הרבני הגדול, פ"ד נו (2) 625 (2002).
139. בג"צ 8497/00 איירה פייג-פלמן נ' ג'אורג פלמן, פ"ד נז (2) 118 (2003).
140. בג"צ 6866/03 אריה מיכאל וקנין נ' ביה"ד הרבני נתניה, (2003).
141. בג"צ 2898/03 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול פ"ד נח (2) 550 (2004).
142. בג"צ 8638/03 סימה אמיר נ' בית הדין הרבני הגדול (2006).
143. בע"מ 2434/04 ישראל לוי נ' שמעון לוי (2005).
144. בג"צ 1073/05 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול (2008).
145. בג"צ 4111/07 פלונית נ' פלוני (2008).
146. רמ"ש (י-ם) 17808-05-10 פלוני נ' המוסד לביטוח לאומי (2011).
147. בג"צ 10991/97 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים (2012).
148. בג"צ 4407/12 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים (2013).
149. בג"צ 6929/10 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול (2013).
150. עמ"ש (ת"א) 1016/12 י' ש' נ' ס' ש' (2013).

ח. אכיפה

151. סעיף 62 לחוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז - 1967.
152. ע"א 653/72 שלמה יהלומי נ' שמואל יהלומי, פ"ד כז (2) 434 (1973).
153. ע"פ 519/82 ידידה גרינברג נ' מדינת ישראל, פ"ד לז (2) 187 (1983).
154. ע"פ 741/83 שרה גדרון נ' מדינת ישראל, פ"ד לח (2) 698 (1984).
155. בר"ע (י-ם) 389/04 389/04 טובאש לוריס נ' חנה ירון (2005).

ט. פרשנות הסכם גירושין

156. בע"מ 2861/13 פלוני נ' פלונית (2013).
157. ע"מ (י-ם) 222/18 ש' א' נ' ש' ד' (2010).
158. רמ"ש (י-ם) 4044/10 פלונית נ' פלוני (2010).
159. תמ"ש (קריות) 6454/07 פלונית נ' פלוני (2010).
160. תמ"ש (ת"א) 43932/96 ר.פ. נ' א.פ. (2010).
161. עמ"ש (חיפה) 32092-10-10 ח.פ. נ' עזבון המנוחה ל' י' (2011).
162. עמ"ש (י-ם) 43377-03-13 פי נ' פי (2013).
163. עמ"ש (חיפה) 33044-04-13 ר' נ' א' א' (2015).
164. עמ"ש (תל אביב) 1045-10-11 פלוני נ' פלונית (2014).
165. עמ"ש (תל אביב) 9421-05-12 פלוני נ' פלונית (2014).
166. עמ"ש (חיפה) 26410-12-13 צ' ה' נ' א' ה' (2014).

167. עמ"ש (תל אביב) 8955-01-13 פלוני נ' פלונית (2015).

חומר חובה לקריאה:
לוטה

חומר לקריאה נוספת:
לוטה

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
נוכחות חובה.
מי שנוכח בכל השיעורים, קורא את החומר ומשתתף יקבל בonus עד 5 נקודות.